

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач випускової кафедри
_____ (І. І. Тюрменко)
« ____ » _____ 2024 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «БАКАЛАВР»

Тема: «Аналітична діяльність Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів влади Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського»

Виконавець: здобувачка вищої освіти ДК- 422 групи Борисюк Марина Сергіївна
Керівник: кандидат історичних наук, доцент Чепуренко Янна Олексіївна

Нормоконтролер: кандидат історичних наук, доцент Халецька Леся Пилипівна

(підпис)

Київ 2024

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра історії та документознавства
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
Освітньо-професійна програма – «Інформаційна аналітика та соціальні комунікації»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ І. І. Тюрменко

« ____ » _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи

Борисюк Марини Сергіївни

1. Тема кваліфікаційної роботи «Аналітична діяльність Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів влади Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського» затверджена наказом ректора від «19» квітня 2024 р. №597/ст.
2. Термін виконання роботи: з 13.05.2024 р. до 16.06.2024 р.
3. Вихідні дані до роботи: робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, загальним обсягом 55 сторінок, з них обсяг основного тексту – 41 сторінка, список використаних джерел нараховує 42 позиції.
4. Зміст пояснювальної записки: Вступ. Розділ 1. Теоретичні засади аналітичної діяльності у забезпеченні державного управління. Розділ 2. Особливості аналітичної діяльності Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Висновки. Список використаних джерел. Додатки.
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: скрін офіційного сайту НБУВ; скрін офіційного сайту СІАЗ; скрін інформаційно-аналітичних ресурсів НБУВ.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Визначення та обґрунтування теми кваліфікаційної роботи	11.03.2024	
2.	Оформлення завдання на виконання кваліфікаційної роботи. Складання плану роботи. Узгодження з керівником	15.03.2024	
3.	Визначення об'єкта, предмета, мети, завдань дослідження. Підбір, опрацювання, вивчення літератури та джерел з теми дослідження	19.03.2024	
4.	Виконання індивідуальних завдань з теми роботи	01.04.2024	
5.	Написання основної частини, вступу та висновків	08.05.2024	
6.	Оформлення роботи та подання її на перше читання керівникові	10.05.2024	
7.	Опрацювання зауважень та виправлення недоліків	13.05.2024	
8.	Попередній захист кваліфікаційної роботи	14.05.2024	
9.	Проходження нормоконтролю	23.05.2024	
10.	Подання роботи на перевірку на плагіат	27.05.2024	
11.	Подання роботи на рецензування	30.05.2024	
12.	Подання остаточного варіанта на кафедру	07.06.2024	
13.	Захист роботи	12.06.2024	

7. Консультанти з окремих розділів

Розділ	Консультант (посада, П.І.Б.)	Дата, підпис	
		Завдання видав	Завдання прийняв

8. Дата видачі завдання: «11» березня 2024 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Я. О. Чепуренко
(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ М. С. Борисюк
(підпис випускника)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи ОС «Бакалавр» на тему: «Аналітична діяльність Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів влади Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського»: 55 сторінок, 42 використаних джерела, 3 додатки.

СЛУЖБА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, НБУВ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО, СИСТЕМА АНАЛІТИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ, АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Об'єкт дослідження – Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади НБУВ імені В. І. Вернадського.

Предмет дослідження – аналітична діяльність Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади НБУВ імені В. І. Вернадського.

Мета кваліфікаційної роботи – узагальнення знань про теоретичні та практичні засади аналітичної діяльності СІАЗ у забезпеченні функціонування органів державної влади.

Методи дослідження: синтезу, індукції та дедукції, узагальнення, системний, структурно-функціональний аналіз .

У кваліфікаційній роботі висвітлено теоритичні аспекти аналітичної діяльності, яка є ключовою для ефективного прийняття державно-управлінських рішень; визначено специфіку аналітичної діяльності у забезпеченні державного управління; розглянуто особливості аналітичної діяльності та функціональні можливості СІАЗ органів влади НБУВ та проаналізовано подальші шляхи розвитку аналітичних документів СІАЗ.

Отримані результати дослідження довели, що СІАЗ Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського є провідним аналітичним центром в Україні, який успішно забезпечує державні структури необхідною аналітичною інформацією для ухвалення ефективних управлінських рішень.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	14
1.1 Сутність поняття «аналітична діяльність».....	14
1.2 Аналітична діяльність у забезпеченні державного управління.....	18
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВОЇ ВЛАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО	23
2.1. Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : організація та функціональні можливості.....	23
2.2. Система аналітичних документів Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.....	32
2.3. Шляхи подальшого розвитку аналітичних документів Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади	38
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47
ДОДАТКИ	53

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах розвитку інформаційного суспільства, активного зростання кількості інформації, цифровізації управлінських процесів спостерігається активізація аналітичної діяльності, спрямованої на обробку різних видів інформації і надання органам державної таких аналітичних, аналітико-прогностичних документів, які дають можливість здійснювати ефективну державно-управлінську діяльність. В сучасних умовах перед тими, хто здійснює державне управління, виникає проблема не тільки нестачі інформації, а і її великі обсяги, які знижують можливість використати саме ту, яка потрібна для вирішення конкретних завдань. Актуальність аналітичної діяльності в сучасних умовах зумовлена прагненням підвищення ефективності державного управління на основі вироблення якісної, систематизованої інформації, яка містить узагальнення, пропозиції щодо розвитку та шляхів покращення різноманітних процесів в і явищ, які відбуваються в суспільстві. Від якості аналітичної діяльності, вироблення дієвих аналітичних документів залежать не тільки державно-управлінські рішення, а й розвиток усього суспільства. Аналітична діяльність, зосереджуючись на аналізі великих масивів інформації, забезпечує також і процеси прогнозування суспільного розвитку. Саме ці чинники зумовлюють актуальність дослідження аналітичної діяльності як обов'язкової складової державного управління, сталого, поступального розвитку держави.

Аналітична діяльність для забезпечення актуальною аналітичною інформацією органів державної влади передбачає формування системи певних установ, організацій, служб, підрозділів, що сприяють прийняттю ефективних державно-управлінських рішень і відповідно ефективному державному управлінню. Від якості роботи таких структур буде залежати якість аналітичних документів. Для здійснення аналітичної діяльності необхідні інформаційні ресурси різних видів і тематики. Повна, актуальна, своєчасна інформація забезпечує вироблення дієвих аналітичних документів. Саме тому

якість роботи різноманітних аналітичних центрів визначаються тим, які інформаційні ресурси вони використовують для підготовки аналітичних документів. Саме тому Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі СІАЗ), яка використовує потужний інформаційний фонд національної бібліотеки для підготовки інформаційних, аналітичних, аналітико-прогностичних документів, є одним з провідних аналітичних структур у забезпечення органів державної влади якісними аналітичними документами. СІАЗ має багаторічну історію аналітичної діяльності, цікавий досвід підготовки аналітичних документів, формування їх у систему інформаційних ресурсів, що здійснюють ефективне аналітичне забезпечення. Цей факт зумовлює актуальність дослідження діяльності СІАЗ, її аналітичної складової для узагальнення такого досвіду.

Нормативно-правова база дослідження аналітичної діяльності достатньо розгалужена. Серед таких документів:

Конституція України [1]:

- утворює українську мову державною (Стаття 10) - регулює застосування в аналітичній діяльності державної мови;
- ставить цензуру поза законом (Стаття 15) - не допускає цензури аналітичних документів;
- визначає право громадян у Україні на конфіденційну інформацію, одержання якої можливо лише відповідно до чинного законодавства України (Стаття 31) - забороняє збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (Стаття 32) - утворює використання конфіденційної інформації в аналітичній діяльності відповідно до законодавства;
- закріплює право кожного на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань; право вільно збирати, зберігати,

- використовувати й поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб на свій вибір (Стаття 34) – визначає право аналітиків на підготовку аналітичних документів відповідно до їх власного об’єктивного бачення тих чи інших подій, що аналізуються;
- гарантує громадянам державно-комунікаційні процеси в країні і забезпечує отримання необхідної громадянами інформації від органів державної влади та органів місцевого самоврядування (Стаття 40) – визначає інформаційні та комунікаційні взаємовідносини аналітичних центрів та органів державної влади з отримання необхідної для аналізу інформації;
 - декларує право громадян на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав (стаття 54) [1] - гарантує право здійснення аналітичної діяльності та право власності на аналітичні документи;
 - Закон України «Про інформацію»: регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації про особу, стан довкілля, правову, статистичну, соціологічну та інші види [2];
 - Закон України «Про медіа» [9]: «спрямований на забезпечення реалізації права на свободу вираження поглядів, права на отримання різнобічної, достовірної та оперативної інформації» [9]; забезпечує регулювання аналітичної діяльності із застосуванням медіа-ресурсів, а також використання медіапростору для позиціонування аналітичних документів та організації комунікації зі споживачами аналітичної інформації;
 - Закон України: «Про доступ до публічної інформації» [6]: регулює доступ та використання в аналітичній діяльності інформації, що є результатом діяльності органів державної влади;
 - Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» [8]: сприяє процесам впровадження в аналітичну діяльність

інформаційно-комунікаційні технології, регулює процеси цифровізації інформаційних ресурсів;

- Закон України «Про захист персональних даних» [5] та Закон України «Про державну таємницю» [4]: регулює використання персональних даних в аналітичних документах та використання інформації обмеженого доступу;
- Закон України «Про авторське право і суміжні права» [3]: регулює авторське право на аналітичні документи, підготовка яких ведеться в СІАЗ;
- Закон України «Про бібліотеки та бібліотечну справу» [7]: регулює функції та організацію діяльності СІАЗ як структурного підрозділу Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (далі НБУВ).

Слід зазначити, що в практиці забезпечення аналітичною інформацією органи державної влади використовується термін «інформаційно-аналітична діяльність». В ряді сучасних наукових досліджень починає застосовуватися термін «аналітична діяльність». Це зумовлено поступовим виділенням аналітичної діяльності в окремий напрям інформаційної діяльності, орієнтованої на підготовку таких документів, які містять не тільки аналіз певної ситуації, а і шляхи її вирішення та прогноз щодо подальшого розвитку такої ситуації [14]. Але слід зазначити, що в більшості досліджень терміни «інформаційно-аналітична діяльність» та «аналітична діяльність» застосовуються як синоніми.

З огляду на важливість і актуальність інформаційного та аналітичного забезпечення діяльності органів державної влади цій темі присвячено ряд досліджень.

О. А. Мандзюк у своїх роботах «Місце аналітики в сучасних інтелектуальних технологіях» [25], «Поняття і зміст аналітичної діяльності» [26], «Цілі і завдання аналітичної діяльності у сфері інформаційних відносин» [27] визначає зміст, структуру і функції аналітичної діяльності, здійснює термінологічний аналіз сучасної аналітики. В зазначених роботах автор

підкреслює, що аналітична діяльність спрямовується на аналітичне забезпечення різноманітних процесів і явищ в суспільстві і допомагає прийняти ефективне управлінське рішення у будь-якій сфері. У даному контексті часто вживаються термін «аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень» [24].

В. М. Варенко у дослідженні «Аналітика: сучасні тенденції та виклики» [17] та навчальному виданні «Основи аналітики» [18] показує процеси трансформації аналітичної діяльності, пов'язані з визначенням аналітичної діяльності як складової інформаційної діяльності, спрямованої на забезпечення аналітичних потреб суспільства. Також автор обґрунтовує тенденції, що відбуваються в інформаційній сфері щодо формування нових фахівців аналітичної сфери.

Л. М. Рябенко у дослідженні «Аналітичне забезпечення розробки і реалізації управлінських стратегічних рішень» [34] розкриває структуру моделі аналітичного забезпечення прийняття рішення, орієнтованої на керівників підприємств, забезпечення їх аналітичною інформацією з метою забезпечення ефективності управління.

У роботі Е.А.Афріна та Я.О.Чепуренко «Інформаційне та аналітичне забезпечення прийняття державно-управлінських рішень: організаційні аспекти» [13] піднімаються питання щодо критеріїв ефективності організації аналітичної діяльності в системі державного управління.

Дослідження Ю.О. Саричева «Інформаційно-аналітичне забезпечення як вид інформаційного забезпечення в системі державного управління» [35] досліджуються процеси інформаційно-аналітичного забезпечення управління як окремого напрямку діяльності для забезпечення ефективного управління державою.

Ряд науковців досліджують процеси інформаційно-аналітичного та аналітичного забезпечення управління різного рівня.

Так, дослідники Л. В. Божук та Т. Є Курченко у своїй роботі «Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів місцевого

самоврядування в Україні» [14] характеризують особливості аналітичної діяльності як такої, що виробляє нове знання, спрямоване на конкретних споживачів, зазначають важливість аналітики у прийнятті управлінських рішень на рівні місцевого самоврядування.

Слід зазначити, що ряд науковців досліджують процеси діяльності інформаційних та античних центрів, визначаючи їх функціональні та організаційні засади, технологію їх діяльності з вироблення аналітичних документів. Серед таких робіт слід відзначити роботу Д. О. Шаповалової та О. О. Федотової «Діяльність інформаційно-аналітичних служб органів державної влади України з підготовки аналітичних матеріалів» [42] та дослідження С. Вирового «Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування» [19].

У роботі Присяжної Л.В «Роль бібліотечно-інформаційних продуктів у задоволенні потреб органів державної влади в інформації (на прикладі НБУВ)» [32] розглядається діяльність СІАЗ як центру з інформаційного забезпечення діяльності органів державної влади.

З позиції огляду джерел тема аналітичної діяльності по забезпеченню органів державної влади відповідною інформацією динамічно розкривається, але слід зауважити на тому, що саме аналітична діяльність СІАЗ, яка входить до складу НБУВ імені В.І.Вернадського, є надзвичайно актуальною з точки зору вироблення аналітичних документів на основі фонду національної бібліотеки, яка має фонд 15,5 млн. одиниць збереження [<http://www.nbu.gov.ua/node/4445>].

Реалізації мети та виконанню завдань кваліфікаційної роботи був підпорядкований аналіз офіційного вебсайту НБУВ та сторінки СІАЗ на цьому вебсайті.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення знань про теоретичні та практичні засади аналітичної діяльності СІАЗ у забезпеченні функціонування органів державної влади.

Відповідно до мети передбачено вирішення таких завдань:

- розкрити сутність поняття «аналітична діяльність»;
- визначити місце аналітичної діяльності у забезпеченні державного управління;
- проаналізувати організаційні та функціональні особливості СІАЗ;
- дослідити систему аналітичних документів СІАЗ;
- визначити основні напрями подальшого розвитку аналітичної діяльності СІАЗ.

Об'єкт дослідження – Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.

Предмет дослідження – аналітична діяльність Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.

Методи дослідження. В роботі використовувалися загальнонаукові та конкретно-наукові методи. Зокрема, застосовано системний, структурно-функціональний аналіз щодо обґрунтування аналітичної діяльності СІАЗ, а формування системи її аналітичних документів. За допомогою методу синтезу здійснено поєднання особливостей аналітичної діяльності СІАЗ. Методи індукції та дедукції реалізовано під час дослідження формування аналітичних документів СІАЗ. Узагальнення, як науковий метод, застосовано під час формулювання висновків та визначення подальших напрямів аналітичної діяльності СІАЗ. Метод структурно-функціонального аналізу був застосований у процесі дослідження організаційних та функціональних можливостей СІАЗ.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що досліджені та обґрунтовані у кваліфікаційні роботі висновки можуть бути використані для визначення подальших шляхів розвитку аналітичної діяльності СІАЗ та інших аналітичних центрів по забезпеченню органів державної влади аналітичними документами для ефективного державного

управління. Результати можуть представляти інтерес і для здобувачів освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Інформаційна аналітика та соціальні комунікації» спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Структура кваліфікаційної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів з підрозділами, висновків та списку використаних джерел. Список використаних джерел налічує 42 найменування. Загальний обсяг роботи – 55 сторінок, з них основного тексту – 41 сторінка.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

1.1. Сутність поняття «аналітична діяльність»

У сучасних умовах значення аналітичної діяльності постійно зростає, впливаючи на розвиток людства у всіх сферах суспільного життя. В економічно розвинених країнах все частіше створюються інформаційно-аналітичні служби в різних органах державної влади, приватних структурах, партіях та інших установах. Цей швидкий розвиток інформаційно-аналітичних служб обумовлений кількома факторами: постійним об'єктивним зростанням рухливості суспільних, економічних та політичних процесів у світі, які потребують оцінки через їх структурування та динамічний розвиток; складністю соціального управління, яке потребує осмисленого вирішення проблем для уникнення кризових ситуацій; зростанням неконтрольованих потоків інформації внаслідок напруженої динаміки соціальних процесів, що вимагають відповідного дослідження та аналізу; та збільшенням конкуренції між державами, що вимагає ефективного управління та прогнозування кризових ситуацій. Аналітичні служби допомагають уникнути конфліктів та приймати обґрунтовані управлінські рішення для забезпечення стабільності та безпеки.

Процес становлення інформаційно - аналітичної діяльності (далі ІАД), відбувався в швидких темпах, в умовах інтенсивності процесів та загострення проблем. Сучасна ІАД є складною комплексною діяльністю, яка базується на природному інтелекті та комп'ютерних технологіях для опрацювання великих обсягів інформації, методах математичного моделювання інформаційних процесів та інших техніках. ІАД виконує завдання якісного перетворення інформації, перетинаючись з науковою (створенням нових знань) та управлінською (розробкою рішень, сценаріїв) діяльністю.

Суть поняття «інформаційно-аналітична діяльність» можна розкрити шляхом вивчення термінів «інформація», «аналітика», «діяльність», «інформаційна діяльність» та «аналітична діяльність». Ключовим у цьому контексті є поняття «інформація», яка є основою для всіх процесів. Немає універсального визначення інформації, оскільки кожне визначення відповідає певній галузі застосування і може бути неконструктивним, якщо використовується не за призначенням або не сприймається людиною [26].

Згідно з Законом України "Про інформацію", інформація визначається як будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді. Закон України "Про захист економічної конкуренції" надає більш детальне визначення інформації, як відомостей у будь-якій формі та вигляді, збережених на будь-яких носіях. Аналізуючи дані з наукових праць, можна зазначити, що термін "аналітика" у сфері інформації охоплює такі аспекти:

- комплексна і складна система знань, яка виступає як поліструктурне утворення;
- об'єднання пізнавально-практичного простору та аналітичних методів отримання знань;
- сукупність принципів методологічного, організаційного та технологічного забезпечення індивідуальної та колективної розумової діяльності;
- діяльність спеціалізованих організацій або відділів управління, спрямована на отримання знань щодо практичних проблем та їх вирішення за допомогою аналітичних методів;
- галузь діяльності, що стрімко розвивається і базується на аналізі інформації за допомогою аналітичних методів для задоволення потреб держави, суспільства, організацій та бізнесу;
- основа інтелектуальної, логічної та розумової діяльності, спрямована на вирішення практичних завдань і ґрунтується на принципі "випередження явищ";

- методи виявлення прихованих сенсів у текстах та соціально-політичних процесах;
- інструмент для перетворення інтуїтивних уявлень у логічний та раціональний план;
- значний інтелектуальний ресурс, використовуваний елітою суспільства для управління соціумом;
- прикладна дисципліна, що формує компетентності у професійних аналітиків [37].

У нашому дослідженні під аналітичною діяльністю ми маємо на увазі – діяльність, що пов'язана з виробленням аналітичних документів для забезпечення конкретних потреб користувачів. Цей процес може включати в себе використання різних методів та інструментів для вивчення даних, виявлення тенденцій, прогнозування результатів та розробки стратегій. Аналітична діяльність може бути застосована в різних галузях, включаючи бізнес, науку, технології, фінанси та інші.

Говорячи про аналітичну діяльність, важливо враховувати її багатоаспектність і комплексність, яка часто розглядається в контексті наукової, науково-технічної та прикладної діяльності. Цей вид діяльності має свої чіткі цілі, завдання і логічний хід. Зрештою, це призводить до створення кінцевих інформаційних продуктів і різноманітних аналітичних документів. У зв'язку з цим вивчення аналітичної діяльності входить до компетенції наукових методологів, менеджерів, психологів, педагогів. Крім того, можна аналізувати аналітичну діяльність з точки зору її прибутковості, потенційної вартості вироблених інформаційних продуктів і попиту на них на інформаційному ринку. Це комплексне дослідження потребує ретельного вивчення не лише самої концепції, але й пов'язаних з нею ключових концепцій. Це дасть змогу визначити правові межі, встановити правові зв'язки між суб'єктами, виявити взаємодію між суб'єктами та об'єктами, встановити критерії обмеження певних дій під час здійснення аналітичної діяльності.

Суть аналітичної діяльності полягає у виділенні найбільш релевантної інформації з загального потоку даних. Розробники проекту Концепції формування та функціонування інформаційно-аналітичної системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування розглядають цю діяльність як сукупність заходів для збору, обробки та аналізу даних з метою прийняття обґрунтованих рішень. Інформаційно-аналітична діяльність виконується спеціалізованими службами, має допоміжний характер і впливає на якість виконання функцій державних органів. Основними елементами цієї діяльності є збір, накопичення, обробка, аналіз, використання та поширення інформації. Її спеціалізація обумовлена завданнями та методами, спрямованими на забезпечення управління.

На сучасному етапі, аналітична інформація є найбільш цінним продуктом на ринку інформації. Згідно з Законом України «Про інформацію» [2], джерелами інформації є носії інформації, передбачені або встановлені законом, такі як документи та інші матеріальні об'єкти, що містять інформацію, а також повідомлення засобів масової інформації та публічні виступи [27].

Якщо розглядати інформацію як об'єкт правового регулювання, вона характеризується такими специфічними ознаками, як нематеріальний характер, суб'єктивний характер, необхідність об'єктивізації, кількісна визначеність, неспоживчість, зберігання у суб'єкта, здатність до відтворення та збереження.

Аналізуючи наукові праці, можна зазначити, що термін «аналітика» у контексті інформаційної сфери використовується у різних вимірах:

- як система знань, що об'єднує пізнавально-практичне поле та методи отримання інформації;
- як сукупність принципів методологічного, організаційного та технологічного забезпечення розумової діяльності;

- як діяльність спеціальних організацій або відділів управління, спрямована на отримання знань та розв'язання практичних проблем за допомогою аналітичних методів;
- як галузь, що стрімко розвивається і базується на аналізі інформації з використанням аналітичних методів для задоволення потреб держави, суспільства та бізнесу;
- як основа інтелектуальної, логічної та аналітичної діяльності для вирішення практичних завдань;
- як метод виявлення сенсів у текстах та соціально-політичних процесах, перетворення інтуїтивних уявлень у логічний план, а також як потужний інтелектуальний ресурс;
- як інструмент для управління суспільством та прикладна дисципліна, що формує компетентності у професійних аналітиків [17; 18; 24; 25].

Аналітична діяльність має два рівні: перший - це збір, зберігання та поширення інформації, другий - аналіз та використання цієї інформації для створення нових знань, висновків та прогнозів. Важливо розрізнити аналітичний процес, який вимагає інтелектуальної роботи, від інформаційної діяльності, яка забезпечує підтримку аналітичного процесу. Результатом аналітичної діяльності є вторинні документи, які є моделлю проблеми, а інформаційна діяльність включає в себе матеріальне, оперативно-технічне та архівне обслуговування [18].

Таким чином, можна визначити, що терміни «аналітика» і «інформаційна аналітика» є одними з найбільш поширених у науковій, інтелектуальній та прикладних сферах. Вони характеризуються великою різноманітністю та складністю, і їхню невичерпність можна помітити. Незважаючи на багаторазові спроби вчених їх описати, кожен раз виявляються нові аспекти. Проте без чіткого розуміння цих понять важко досягти успішної реалізації діяльності, особливо в області обробки інформації.

1.2. Аналітична діяльність у забезпеченні державного управління

З давніх часів аналітична діяльність була ключовим елементом управління, а також функцією та інструментом влади. Протягом багатьох століть аналітика поступово розвивалася в рамках державних структур. Лише в наш час, завдяки процесам інституалізації, з'явилися аналітичні служби, відділи та посади, основними завданнями яких є збір та аналіз інформації, а також розробка варіантів управлінських рішень. Сьогодні вже можна відзначити зростання значення державно-управлінської аналітики в суспільстві та державі.

Державне управління - це система організаційних структур, процесів і методів, які використовуються для управління державними справами, вирішення питань громадського і політичного життя, забезпечення реалізації державної політики та виконання функцій держави в цілому. Це включає в себе управління державними органами, взаємодію з громадськістю, розробку та виконання законів та регуляцій, а також забезпечення ефективного функціонування державних інституцій [13].

Аналітична діяльність для державного управління - це процес збору, аналізу та інтерпретації даних для прийняття обґрунтованих рішень у сфері управління державними справами. Цей процес включає в себе збір інформації, виявлення тенденцій, прогнозування можливих наслідків рішень, а також розробку стратегій для оптимізації діяльності державних органів. Аналітична діяльність допомагає урядовим структурам ефективно виконувати свої функції, вирішувати проблеми та досягати поставлених цілей. Ефективне державне управління неможливо без актуальної аналітичної, експертної та прогностичної інформації, яку містять аналітичні документи.

У державному управлінні важлива аналітична інформація, яка використовується для розробки та реалізації власної політики щодо країни, політичних сил в іноземних та внутрішніх державах, різних сфер життя, загального потенціалу, обороноздатності, зовнішньої та внутрішньої політики.

Аналітичне середовище для ухвалення управлінських рішень у державі - це складна система, що включає різноманітні джерела інформації, методи аналізу даних, інструменти моделювання та прогнозування, а також експертні знання, необхідні для прийняття обґрунтованих та ефективних управлінських рішень. Функції цієї системи включають:

- збір та обробка інформації: пошук, відбір та обробка різноманітних даних з різних джерел;
- аналіз та оцінка: використання різних методів для виявлення тенденцій, проблем та можливостей;
- моделювання та прогнозування: створення моделей та прогнозування можливих наслідків різних варіантів рішень;
- підготовка аналітичних звітів та рекомендацій: підготовка звітів та рекомендацій для керівництва;
- постійне вдосконалення: вдосконалення системи через нові методи аналізу даних та підвищення кваліфікації спеціалістів. Ця система сприяє об'єктивному та науково обґрунтованому управлінню державою, що підвищує ефективність та результативність ухвалення управлінських рішень [23].

Проблема державного управління завжди була в центрі уваги фахівців з різних галузей знань, яких можна класифікувати за науковим спрямуванням, таким як психологічне, управлінське, соціологічне, філософське, інформаційно-кібернетичне та інше. Управлінське рішення - це процес мислення суб'єкта управління (управлінського працівника - особи, що приймає рішення), спрямований на вирішення певної проблеми. Зовнішня спостережувана управлінська дія є логічною поведінкою особи, яка має на меті успішну реалізацію прийнятого рішення.

У прийнятті рішень існують два підходи: вузьке та розширене розуміння. В вузькому розумінні це означає вибір найкращого варіанту з існуючих. Цей процес включає пошук альтернатив, визначення критеріїв та методів оцінки [13].

У широкому розумінні прийняття рішень включає виконання та контроль результатів. Прийняття рішень відбувається у різних сферах, таких як робота, взаємовідносини та управління фінансами. Результати рішень можуть впливати на оточуючих. Рішення в особистому житті зазвичай стосуються обмеженого кола людей, у той час як у професійній діяльності вони впливають на установу або організацію. Керівник вибирає найкращий варіант дій як кінцевий продукт управлінської діяльності. Таким чином, прийняття рішень - це процес, який визначає дії суб'єкта управління для вирішення завдання в конкретній ситуації [24]. Однак, вирішальна роль і практичне значення аналітичних послуг недооцінюються в різних секторах, включаючи державні установи, управління, фінанси та бізнес-операції. Така недооцінка перешкоджає своєчасному поширенню та актуальності інформації, потенційно призводячи до неточних оцінок і неправильного прийняття рішень, що призводить до несприятливих результатів. Аналітичні дані отримують із збору первинних даних і перетворюються на цінний товар із чіткими економічними характеристиками, які сприяють розвитку економіки.

Розуміння аналітичної діяльності часто зводиться до сприйняття її виключно як інформаційного забезпечення органів державної влади, що є великою вадою. Відповідно до статті 12 Закону України «Про інформацію»: «інформаційна діяльність - це комплекс дій, спрямованих на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави. Для задоволення цих потреб органи державної влади та органи місцевого самоврядування створюють інформаційні служби, системи, мережі, бази даних, банки даних» [2].

Інформаційна діяльність включає в себе збір первинної інформації, відбір необхідних даних, обробку та накопичення інформації. Аналітична діяльність походить від слова «аналіз», що означає «розкладання, розчленування». Це процес поділу цілісного об'єкта на його складові для отримання нових знань про структуру об'єкта та взаємозв'язків між його частинами. Аналітика - це сукупність процедур для отримання нових знань

про практичні та наукові проблеми та їх вирішення за допомогою аналітичних методів.

Аналітична діяльність для ефективного державного управління має велике значення. Ця діяльність зосереджена на практичних аспектах, таких як швидкість підготовки матеріалів, їхня повнота, достовірність, обґрунтованість та відповідальність виконавців. Основний акцент ставиться на оперативності та ефективності, а не на глибині або оригінальності вирішення проблем. Система аналітичного забезпечення повинна враховувати специфіку конкретного суб'єкта, зокрема галузеву структуру виробництва, пріоритетні напрями розвитку економіки, наявність ресурсів, а також демографічні та міграційні особливості регіону. Інформаційно-аналітична діяльність включає процеси, такі як аналіз цілей управління, керування збором інформації, аналіз і оцінка інформації, побудова моделей, планування та проведення експериментів, синтез нових знань та передача результатів суб'єкту управління.

На сучасному етапі створилися сприятливі умови для швидкого та широкого впровадження сучасних аналітичних технологій на всіх рівнях державного управління.

Таким чином, аналітична діяльність є важливою складовою діяльності державного управління та їх виконавчих органів, оскільки вона пов'язана зі створенням та своєчасним поширенням актуальної інформації. Аналітичне забезпечення є важливим елементом для створення оптимальних умов для задоволення інформаційно - аналітичних потреб громадян та ефективного виконання функцій органами влади на всіх рівнях.

Отже, суть інформаційної діяльності полягає в конкретних діях, спрямованих на задоволення інформаційних потреб суспільства шляхом використання сучасних комунікаційних та інформаційних технологій для отримання, використання, розповсюдження, захисту та збереження інформації. Результатом цих дій є створення інформаційного продукту, що позначає початковий етап і завершує процес інформаційної діяльності.

РОЗДІЛ 2
ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ
ДЕРЖАНОЇ ВЛАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ
В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

2.1. Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : організація та функціональні можливості

Історія створення СІАЗ у НБУВ почалася з необхідності забезпечення доступу до актуальної інформації та аналітичних матеріалів для державної влади та громадськості. Центр був створений з метою забезпечення цільової інформації для аналізу та прийняття обґрунтованих рішень у різних сферах діяльності.

СІАЗ було створено в Україні в жовтні 1992 року на базі існуючого відділу інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади Національної наукової бібліотеки імені В. І. Вернадського НАН України. Україна[23]. Його першочерговими завданнями були аналіз політичних та соціально-економічних процесів під час ринкових перетворень в Україні, оцінка сприйняття суспільного життя в Україні державними інституціями та громадською думкою країн СНД та за його межами, вивчення державотворчих і законодавчих процесів у зарубіжних країнах, порівняння їх із законодавчою практикою в Україні. Крім того, СІАЗ мав на меті консолідувати знання, отримані від інформаційно-аналітичних структур бібліотечної системи, для ефективного використання ресурсів та включення наукової та іншої важливої інформації для підвищення ефективності діяльності органів державної влади. У 1950-х роках ХХ століття високорозвинуті країни почали активно розвивати інформаційно-аналітичні структури відповідно до зростання обсягів світового

інформаційного ресурсу, щоб забезпечити ефективне управління та використання в інтересах суспільства.

У 1918 році в Україні вперше були спроби створення інформаційно-аналітичного центру, що пов'язані з ім'ям В. Вернадського. Під час створення Національної бібліотеки Української Держави під гетьманатом П. Скоропадського, академік В. Вернадський запропонував створення відділу, який би забезпечував ухвалення управлінських рішень Державним сеймом Української Держави. Основними завданнями цього відділу було збирання документів політичного змісту, законів та видань, що стосувалися питань парламентаризму та інших тем[23].

Після отримання незалежності Україною, руйнування колишньої системи підготовки та ухвалення рішень призвело до створення інформаційно-аналітичних підрозділів. Основними завданнями цих підрозділів стали забезпечення керівництва областей і регіонів необхідною інформацією та розроблення концептуальних пропозицій.

СІАЗ у НБУВ відіграє важливу роль у забезпеченні доступу до необхідної інформації для ефективного державного управління. Організація цієї служби включає в себе створення та підтримку інформаційних ресурсів, аналітичних баз даних, а також забезпечення доступу до актуальної інформації для органів державної влади. Створення СІАЗ саме при НБУВ є найдоцільнішим, оскільки НБУВ має великий інформаційний фонд, який використовує служба задля підготовки аналітичних документів.

Організація СІАЗ у НБУВ має значну доцільність через ряд факторів:

- широкий доступ до інформації: НБУВ має доступ до різноманітних інформаційних ресурсів, включаючи видання, що виходять в Україні, та зарубіжні видання, що створює широкі можливості для проведення аналітичної роботи на основі різноманітної інформації;
- ґрунтовне комплектування фондів: НБУВ активно комплектує свої фонди зарубіжними виданнями та передплачує актуальні інформаційні

бази даних, що забезпечує наявність різноманітної та актуальної інформації, необхідної для аналітичної діяльності;

- можливості для аналітичної діяльності: наявність різноманітних інформаційних ресурсів створює можливості для проведення аналітичної роботи, включаючи підготовку інформаційних, аналітичних та прогностичних документів;
- підтримка наукових досліджень: СІАЗ у НБУВ може допомагати в підтримці наукових досліджень шляхом надання доступу до необхідної інформації та ресурсів для аналізу та обробки даних [10].

СІАЗ виконує низку важливих функцій (рисунок Б.1 додатка Б) , серед яких:

- збір інформації: включає в себе збір даних з різних джерел, таких як державні установи, наукові інститути, громадські організації та медіа. Інформація збирається з метою отримання повної картини про ситуацію в країні та світі;
- обробка інформації: зібрана інформація обробляється для виділення ключових моментів, які мають значення для прийняття управлінських рішень. Цей процес включає фільтрацію, класифікацію та верифікацію даних;
- аналіз: на основі обробленої інформації здійснюється глибокий аналіз, що включає вивчення тенденцій, прогнозування подій та розробку сценаріїв розвитку ситуації.

Крім того, ця служба може здійснювати моніторинг суспільно-політичної ситуації, аналізувати законодавчу базу, проводити дослідження та надавати консультації з питань інформаційно-аналітичного забезпечення.

У цілому, СІАЗ у НБУВ має спрямування на забезпечення органів державної влади необхідною інформацією та аналітичними матеріалами для прийняття обґрунтованих рішень та ефективного управління державними справами.

Організація СІАЗ у НБУВ є дуже доцільною, враховуючи значну кількість інформаційних ресурсів, які має бібліотека. Отримання усіх видань,

що виходять в Україні, відповідно до законодавства, дозволяє створити широкий фонд документів для подальшого аналізу та використання. Крім того, комплектування фондів НБУВ зарубіжними виданнями та передплата актуальних інформаційно-аналітичних матеріалів для державної влади створює можливості для проведення аналітичної діяльності та підготовки інформаційних, аналітичних та прогностичних документів. Створення інформаційних баз даних, як тематичних, так і предметних, дозволить ефективно організувати роботу центру, забезпечуючи доступ до необхідної інформації для аналізу та прийняття обґрунтованих рішень. Таким чином, СІАЗ у НБУВ має великий потенціал для здійснення аналітичної діяльності та підтримки інформаційних потреб державної влади.

Сучасні інформаційно-аналітичні служби поєднують в собі функції збирання вихідних даних, інтеграції та аналізу інформації, візуалізації результатів моделювання та синтезу альтернативних сценаріїв (стратегій) поведінки.

Ефективне управління потребує постійного підвищення своєї ефективності для відповідності державним і стратегічним цілям, встановленим особами, які приймають рішення. Процес аналізу тенденцій суспільного розвитку, наукового дослідження можливостей, створення новаторських управлінських рішень та вдосконалення методів організаційного управління є важливим аспектом взаємодії науки, техніки та суспільства.

Для ефективної роботи СІАЗ важливими є інформаційні технології. Сучасні інформаційні технології дозволяють аналітичному центру управління швидко та всебічно отримувати доступ до інформації щодо поточної ситуації, передбачати можливі майбутні сценарії, пропонувати альтернативні управлінські рішення та оцінювати їхні потенційні результати.

СІАЗ є складною та багатокомпонентною системою, яка складається з різних підрозділів, кожен з яких виконує специфічні функції для забезпечення загальної ефективності організації. Враховуючи складність і

багатофункціональність СІАЗ, її структура організована таким чином, щоб забезпечити оптимальну взаємодію між підрозділами та максимальну ефективність виконання завдань.

Структура СІАЗ є комплексною системою, яка включає в себе 6 основних центрів. Розглянемо кожен з них детальніше.

Науковий центр є ключовим підрозділом СІАЗ. Його основна мета — проведення глибоких досліджень, розробка нових методологій аналізу та забезпечення наукового підґрунтя для прийняття управлінських рішень. У цьому розділі розглянемо детально структуру, функції, завдання та методи роботи наукового центру СІАЗ. Науковий центр СІАЗ складається з декількох відділів, кожен з яких спеціалізується на певному напрямку досліджень та аналітики:

- відділ досліджень : включає науковців та аналітиків, які займаються дослідженнями у різних галузях;
- відділ розробки методологій: фахівці, які розробляють нові методології для аналізу та оцінки даних;
- відділ прогнозування: аналітики, що займаються побудовою моделей та прогнозування майбутніх подій [10].

Інформаційний банк даних є одним з найважливіших підрозділів СІАЗ. Він забезпечує збір, зберігання, обробку та управління великими обсягами інформації, яка використовується для підтримки аналітичної діяльності та прийняття управлінських рішень. Інформаційний банк даних складається з декількох ключових відділів, кожен з яких спеціалізується на певних аспектах роботи з інформацією:

- відділ збору даних: займається збором інформації з різних джерел;
- відділ обробки даних: фахівці, які займаються обробкою та класифікацією даних, забезпечуючи їх готовність до аналізу;
- відділ підтримки баз даних: відповідає за технічне обслуговування та оновлення інформаційних систем та баз даних.

Таким чином, інформаційний банк даних СІАЗ є невід'ємною складовою організації, яка забезпечує збір, зберігання та обробку інформації для підтримки аналітичної діяльності та прийняття управлінських рішень. Його структура, що включає різні відділи та групи, дозволяє ефективно виконувати широкий спектр завдань.

Технічний центр є одним з ключових підрозділів СІАЗ. Він відіграє важливу роль у розробці, впровадженні та підтримці технічних і програмних рішень, необхідних для ефективної роботи організації. Технічний центр СІАЗ складається з декількох відділів, кожен з яких спеціалізується на певних аспектах технічного забезпечення:

- відділ розробки програмного забезпечення: інженери та програмісти, які розробляють спеціалізоване програмне забезпечення для потреб СІАЗ;
- відділ технічної підтримки: фахівці, які забезпечують технічну підтримку користувачів та обслуговування техніки;
- відділ навчання: проводить тренінги та навчальні сесії для персоналу щодо використання нових технологій[10].

Отже, технічний центр СІАЗ відіграє критично важливу роль у забезпеченні технічного та програмного функціонування всієї організації. Завдяки чіткій структурі, спеціалізованим відділам та висококваліфікованим фахівцям, технічний центр здатний забезпечити розробку, впровадження та підтримку сучасних технічних рішень, що сприяють ефективній аналітичній діяльності СІАЗ. Взаємодія з іншими підрозділами організації та постійний розвиток технічної інфраструктури дозволяють СІАЗ залишатися лідером у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення.

Центр електронної ідентифікації – центр, який займається забезпеченням безпеки даних, ідентифікацією користувачів та розробкою систем електронної ідентифікації. Включає в себе такі відділи, як:

- відділ безпеки даних: фахівці з кібербезпеки, які забезпечують захист інформації;

- відділ ідентифікації користувачів: проводить ідентифікацію та автентифікацію користувачів систем;
- відділ контролю доступу: відповідає за управління правами доступу до інформаційних ресурсів.

Центр Обробки Інформації (ЦОІ) є одним із ключових підрозділів в складі СІАЗ. Його основна мета полягає у забезпеченні доступу до оброблених даних та виконанні аналітичних процесів для надання інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень. ЦОІ включає себе відділи:

- відділ обробки великих даних: використовує технології Big Data для аналізу великих обсягів інформації;
- відділ аналітичних досліджень: фахівці, які займаються підготовкою аналітичних звітів на основі оброблених даних;
- відділ розробки моделей: проводить моделювання та прогнозування на основі зібраних даних.

Центр Обробки Інформації є ключовим підрозділом в структурі СІАЗ, який забезпечує обробку, аналіз та інтерпретацію великого обсягу даних для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Використання сучасних методів та технологій дозволяє ЦОІ ефективно виконувати свої функції та забезпечувати необхідну інформаційну підтримку для всіх інших підрозділів СІАЗ.

Навчально-Методичний Консультаційний Центр СІАЗ відіграє ключову роль у розвитку та підтримці кваліфікованих кадрів в організації. Його основна мета полягає в забезпеченні навчальної підтримки, розробці методичних матеріалів та консультаціях з питань інформаційно-аналітичної діяльності. Складається центр з кількох основних відділів:

- відділ навчання: розробка та проведення навчальних програм для підвищення кваліфікації фахівців;
- відділ методичної підтримки: готує методичні матеріали та надає консультації з питань інформаційно-аналітичної діяльності;

- відділ публікацій: відповідає за підготовку та видання професійних матеріалів, включаючи книги, статті, посібники тощо [10].

Отже, навчально-методичний Консультаційний Центр є важливим компонентом в структурі СІАЗ. Він забезпечує професійний розвиток та підтримку кадрів, а також сприяє постійному підвищенню кваліфікації працівників в області інформаційно-аналітичної діяльності. Результативна робота цього центру сприяє підвищенню ефективності та конкурентоспроможності усієї організації (рисунок В.1 додатка В).

Інформаційно-аналітичний центр СІАЗ включає у себе блок управлінської підтримки, що охоплює комплекс функцій, пов'язаних з розробкою та організацією ефективних інформаційно-аналітичних процесів. У сучасному науковому контексті концепцію організації інформаційно-аналітичного центру можна розглядати як основну ідею, керівний принцип і систему досягнення цілей, що визначають стратегію дій від створення інноваційного продукту до розробки прототипу. Діяльність інформаційно-аналітичних центрів передбачає обробку фактичних даних з елементами прогнозування та вважається ефективним інструментом для перетворення інтуїтивних концепцій у логічні категорії, розробки оптимальних управлінських рішень, узагальнення різноманітних даних, дослідження неочевидних процесів у соціально-економічному та політичному житті, науково-дослідницької діяльності з метою отримання якісно нової інформації шляхом узагальнення матеріалів, які були прийняті для обробки без систематизації [33; 11].

Основу діяльності інформаційно-аналітичних центрів СІАЗ складають процеси, які включають аналіз мети та постановку завдань, збір інформації з урахуванням можливих трансформацій, виявлення сутності досліджуваних процесів, аналіз та оцінку даних у контексті управлінських цілей, створення моделей на основі даних та середовища, перевірку моделей, планування та проведення експерименту, формування нових завдань на основі досліджень та

прогнозування, аргументацію результатів для споживачів або виконавців рішень.

Технології інформаційно-аналітичних центрів СІАЗ включають інституціоналізацію інформаційно-аналітичної діяльності, організацію процесу аналітики, управління кадровими процесами, формування інтерактивного простору аналітики та інформаційно-комунікаційне забезпечення. Інформаційно-аналітичні центри можуть бути розглянуті на різних рівнях: структурному, фізичному, комунікаційному та інтелектуальному.

При аналізі причин ускладнення аналітичної роботи центрів СІАЗ , можна зазначити кілька факторів, серед яких важливі такі:

- обсяг та складність даних: зі зростанням обсягу та різноманітності даних ускладнюється їх обробка та аналіз. Велика кількість джерел інформації, в тому числі неперевірена та неповна, може ускладнити завдання аналітиків у виявленні достовірних та корисних даних;
- технічні виклики: потреба у спеціалізованому програмному забезпеченні, апаратному забезпеченні та високих обчислювальних можливостях може створювати технічні обмеження для аналітичної роботи;
- зміна законодавства та правового середовища: постійні зміни в законодавстві та правовому середовищі можуть вимагати перегляду та адаптації аналітичних процедур та методів;
- комплексні завдання: деякі завдання, які ставить перед собою СІАЗ, можуть бути дуже складними та вимагати інтегрованого підходу, що ускладнює аналітичну роботу;
- конкуренція за ресурси: обмежені ресурси, такі як фінансові, людські та технічні, можуть ускладнювати виконання аналітичних завдань та впливати на їхню якість та швидкість виконання;

- кібербезпека: зростання загроз кібербезпеки може ставити під загрозу конфіденційність та цілісність даних, що ускладнює роботу центрів СІАЗ у забезпеченні захисту інформації [24;19;11].

В цілому, ускладнення аналітичної роботи центрів СІАЗ визначається різноманітністю та динамікою факторів, які впливають на їхню діяльність. Ефективне управління цими викликами потребує постійного вдосконалення методів та технологій, а також гнучкості у реагуванні на зміни в середовищі.

Таким чином, у світлі сучасних вимог та викликів, з якими стикаються органи державної влади, важливо мати ефективні механізми забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки. СІАЗ, яка функціонує при національній бібліотеці імені Вернадського, є важливим інструментом для досягнення цієї мети. Організація та функціональні можливості цієї служби дозволяють забезпечувати органи державної влади актуальною та об'єктивною інформацією, необхідною для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Отже, СІАЗ є провідним аналітичним центром в Україні, який успішно забезпечує державні структури необхідною аналітичною інформацією для ухвалення ефективних управлінських рішень. Служба використовує сучасні методи аналізу даних та досліджень для надання об'єктивної та актуальної інформації, співпрацює з різними державними органами, науковими установами та громадськими організаціями. Вона активно реагує на зміни в економічній та соціально-політичній ситуації, надаючи різноманітну інформаційно-аналітичну продукцію, включаючи журнали, бюлетені та спеціальні видання. СІАЗ також здійснює дослідження у різних галузях, сприяючи науковим дослідженням та проектам. Завдяки високому науковому потенціалу та практичному досвіду, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади є ключовим гравцем у забезпеченні інформаційної безпеки та розвитку суспільства в Україні.

2.2. Система аналітичних документів СІАЗ Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади НБУВ

Система аналітичних документів СІАЗ органів державної влади при НБУВ є ключовим елементом для забезпечення об'єктивної та актуальної інформації, аналізу даних та прийняття обґрунтованих рішень у сфері управління державою. Ця система відіграє важливу роль у забезпеченні інформаційних потреб органів державної влади та сприяє ефективному функціонуванню державного управління.

Система аналітичних документів СІАЗ органів державної влади включає різноманітні типи документів, такі як аналітичні звіти, аналітичні записки, аналітичні огляди, аналітичні статті, доповіді тощо. Кожен з цих типів документів має свою специфіку та призначення, але загальна мета полягає в наданні об'єктивної та детальної інформації з певної тематики.

Підготовка аналітичних документів включає такі етапи, як збір інформації з різних джерел, аналіз отриманих даних, формулювання висновків та рекомендацій, оформлення документа відповідно до встановлених стандартів та його подання замовнику. Цей процес вимагає високого рівня професійної компетентності та аналітичних навичок. Для підготовки аналітичних документів використовуються різноманітні джерела інформації, такі як офіційні документи, статистичні дані, наукові дослідження, звіти міжнародних організацій, масові медіа тощо. Важливою частиною процесу є аналіз та перевірка достовірності та об'єктивності інформації з різних джерел [25; 28; 18].

Аналітичні документи можуть бути призначені для різних аудиторій, включаючи керівництво державних органів, науковців, експертів, громадськість тощо. Під час підготовки документів враховуються потреби та очікування кожної аудиторії.

СІАЗ здійснює інформаційне забезпечення органів державної влади, наукові установи, громадські організації. Одним із значущих науково-

практичних завдань СІАЗ є дослідження сучасних підходів до збереження інформації в Інтернеті бібліотеками та збереження конкретної Інтернет-інформації в соціально-політичному, правовому та економічному напрямі шляхом її загального представлення в інформації та аналіз.

СІАЗ, що діє в структурі НБУВ має наступні інформаційно-аналітичні продукції: «Конституційна Асамблея: політико-правові аспекти діяльності», «Україна: події, факти, коментарі», «Соціальні мережі як чинник інформаційної безпеки», «Резонанс», «Шляхи розвитку української науки», «Безпека підприємництва» та інші спеціальні видання згідно з потребами замовників.

Впровадження інформаційних технологій в діяльність СІАЗ почалося в 1993-1994 роках, що дозволило розробити електронну систему доставки інформації та аналізу споживачам за межі бібліотеки. У цей період також активізувалася робота з підготовки довідково-інформаційних матеріалів для підтримки українських делегацій під час їх закордонних поїздок.

Служба розпочинала свою діяльність із формування анотованої БД «Події, факти, коментарі» за матеріалами періодичної преси (центральні видання України, основні обласні газети, російськомовні зарубіжні видання) та готувала аналітичні матеріали з актуальних питань політичного, економічного життя, проблем державотворення. Згодом до основних напрямів діяльності СІАЗ додається систематичне вивчення політичної, економічної, соціальної ситуації в регіонах, з 1996 р. запроваджується випуск щоденного інформаційного бюлетеня «Вісті з регіонів», метою якого було відображення найважливіших подій у житті кожної з областей України.

У 1998 р. щоденний бюлетень реферативних матеріалів «Україна: події, факти, коментарі» реорганізовано у періодичний інформаційно-аналітичний журнал без зміни назви (виходить двічі на місяць). 2001 р. Служба розширила свою діяльність з інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади до рівня обласних, міських, районних державних адміністрацій. Відповідно до Указу Президента України від 17 лютого 2001 р. № 101/2001

«Про вдосконалення діяльності органів виконавчої влади з питань інформування населення» інформаційно-аналітичний журнал «Україна: події, факти, коментарі» було зареєстровано як друковане видання. Основна мета журналу – публікування актуальної, суспільно значимої інформації, оглядів засобів масової інформації (далі ЗМІ), аналітичних матеріалів, що відображають актуальні важливі події в житті України та навколо неї, оціночних та прогностичних матеріалів, а також довідкової інформації, орієнтованої на управлінські структури. Електронна версія журналу надсилається користувачам у регіони (в обласні, міські, регіональні адміністрації) для використання в оперативному інформуванні громадян[11;10].

Згідно з запитами різних клієнтів, СІАЗ розробляла різноманітну інформаційно-аналітичну продукцію, включаючи бюлетені оглядових матеріалів на основі публікацій у ЗМІ, таких як:

- «Економічне життя України»;
- «Преса про економічні злочини та правопорушення»;
- «Фінанси: бізнес, безпека, розвиток»;
- «Суспільно-політичне життя України»;
- «Національна безпека: геополітичні, соціально-економічні та інші фактори»;
- «Політичні партії і громадські об'єднання»;
- «Політичні технології»;
- «Відгуки про діяльність владних структур».

У 2003 році було створено бюлетень «Резонанс», який підготовлюється на основі аналізу оперативної інформації з електронних видань.

Інші види аналітичної продукції, яку розробляла СІАЗ включають такі видання, як:

- «Безпека підприємництва» (2008–2014);
- «Резонанс» (2003–2017);

- «Конституційна Асамблея: політико-правові аспекти діяльності» (2012–2014) [10].

Після припинення діяльності Асамблеї у грудні 2014 року, бюлетень було перетворено на інформаційно-аналітичний продукт, спрямований на аналіз та висвітлення актуальних питань конституційного процесу під назвою «Конституційний процес в Україні: політико-правові аспекти діяльності» (з 2014 року, один раз на місяць). Крім того, СІАЗ також випускає видання, такі як:

- «Україна: події, факти, коментарі» (з 1998 року, двічі на місяць);
- «Соціальні мережі як чинник інформаційної безпеки» (з 2011 року, двічі на місяць);
- «Шляхи розвитку української науки» (з 2005 року, один раз на місяць).

Служба активно реагує на зміни в економічній та соціально-політичній ситуації в країні, вносячи відповідні зміни у зміст інформаційно-аналітичної продукції та перелік видань відповідно до актуальних тем і запитів користувачів. Повний архів видань та класифікація аналітичних документів СІАЗ доступні на сторінці «Інформаційно-аналітичні проекти» на сайті Центру досліджень соціальних комунікацій (рисунок А.1 додатка А).

Інформаційно-аналітична продукція Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади бібліотеки України імені В. І. Вернадського:

- «Конституційна Асамблея: політико-правові аспекти діяльності»;
- «Україна: події, факти, коментарі»;
- «Соціальні мережі як чинник інформаційної безпеки»;
- «Резонанс»;
- «Шляхи розвитку української науки»;
- «Безпека підприємництва» та інші спеціальні видання згідно з потребами замовників [11].

Доцільним є розширення видового складу документів орієнтованих не тільки органи державної влади, а і на бізнесові структури, що допоможе підприємцям мати доступ до різноманітної аналітичної інформації, необхідної для успішного ведення бізнесу, та сприятиме покращенню управління та прийняттю обґрунтованих рішень.

Завдяки практичному досвіду аналітичної діяльності, а також підвищенню науково-інформаційного рівня співробітників СІАЗ, служба змогла активно сприяти незалежним науковим дослідженням і проектам НБУВ. Ці дослідження на різні теми, як-от соціально-політична та економічна ситуація в різних регіонах України, управління процесами реформ в українському суспільстві, розвиток інформаційно-аналітичної діяльності в бібліотеках у період демократичних перетворень, подолання кризових явищ в українському суспільстві через інформації та аналізу, оптимізації інформаційно-аналітичної діяльності в бібліотеках в умовах інтенсифікації інформаційного обміну та підвищення ефективності соціальних комунікацій в умовах зростання глобальних інформаційних впливів. Створено систему «Бібліометрика української науки» – єдиний реєстр наукових декларацій (бібліометричних профілів) учених і дослідницьких колективів.

Таким чином, після початку збройної агресії Росії проти України у 2014 році, науковці Центру інформаційно-аналітичного забезпечення зосереджують увагу на вдосконаленні навичок професійної аналітики та інформаційно-комунікаційних технологій для якісного науково-інформаційного забезпечення користувачького попиту. Вони працюють над ефективними методиками інформаційно-аналітичної роботи, зокрема у напрямку дослідження проблем функціонування вітчизняного інформаційного простору в умовах війни та інформаційної агресії. У цей період працівники СІАЗ продовжують моніторити ЗМІ щодо перебігу поточних подій в Україні та регулярно публікують аналітичні матеріали у бюлетені «Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс». Крім цього, у виданні приділяється

значна увага питанням популяризації науки в українському суспільстві, наукової комунікації, новим можливостям поширення та обміну науковою інформацією в період російсько-української війни. Особливу увагу приділяють інформації про розробки українських вчених у сфері безпеки та оборони, а також науковому супроводу та пошуку рішень для відновлення та розвитку економіки України у воєнний та післявоєнний періоди.

2.3. Шляхи подальшого розвитку аналітичних документів Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади

Аналіз даних та аналітичні документи відіграють важливу роль у діяльності органів державної влади, забезпечуючи їхню здатність приймати обґрунтовані рішення та ефективно керувати державними ресурсами. СІАЗ повинні постійно розвиватися, щоб відповідати викликам сучасності та потребам суспільства. Основними шляхами подальшого розвитку аналітичних документів СІАЗ є розширення видового складу цих документів, створення єдиної платформи для їх використання як державними органами, так і бізнес-структурами, а також організація публічних заходів для популяризації матеріалів СІАЗ. Ці напрями спрямовані на підвищення ефективності, доступності та прозорості аналітичної інформації, що, у свою чергу, сприятиме більш обґрунтованому прийняттю рішень та зміцненню довіри до державних інституцій [11; 32].

Розширення видового складу аналітичних документів в рамках СІАЗ органів державної влади є критично важливим для підвищення ефективності державного управління та прийняття обґрунтованих рішень. Цей процес має кілька ключових аспектів, кожен з яких потребує детальної розробки та впровадження.

Розробка спеціалізованих звітів в рамках СІАЗ передбачає створення документів, що містять детальний аналіз ризиків у різних сферах державного управління, включаючи економіку, безпеку, соціальну сферу тощо. Ці звіти

допоможуть передбачати потенційні загрози та розробляти стратегії їх мінімізації. Крім того, створення прогнозних звітів, що аналізують поточні економічні тенденції та прогнозують їхній розвиток на коротко- та довгострокову перспективу, дозволить урядовцям приймати обґрунтовані рішення щодо економічної політики. Оцінка ефективності політик та програм, яка здійснюється через аналітичні документи, сприятиме виявленню їх сильних та слабких сторін, а також надасть рекомендації щодо їх покращення. Це забезпечить підвищення результативності державного управління та більш ефективне використання ресурсів.

Створення інтерактивних аналітичних інструментів в рамках СІАЗ є стратегічним напрямом розвитку, спрямованим на підвищення доступності та ефективності аналітичної інформації для державних органів та бізнес-структур. Візуалізація даних є одним із ключових компонентів цього процесу, оскільки вона дозволяє створювати інтерактивні графіки, карти та дашборди, які спрощують сприйняття великих обсягів інформації та сприяють швидкому прийняттю рішень. Такий підхід дозволяє користувачам швидко здійснювати аналіз даних і виявляти важливі тенденції та зв'язки.

Онлайн-аналітичні платформи є іншим важливим компонентом, який забезпечує можливість самостійного аналізу даних за допомогою інтерактивних інструментів. Це не лише підвищує доступність аналітичної інформації, а й дозволяє користувачам адаптувати її під свої конкретні потреби та завдання. Розробка рекомендаційних документів, таких як політичні рекомендації та практичні поради для реалізації проектів, сприяє ефективнішому управлінню та впровадженню стратегій на основі об'єктивного аналізу даних. Залучення експертів з різних галузей та проведення громадських обговорень дозволяють отримати різноманітні погляди та досвід, що збагачує процес аналізу та прийняття рішень.

Отже, усі ці заходи спрямовані на підвищення ефективності державного управління та зміцнення довіри до його результатів, а також на покращення якості прийнятих рішень на всіх рівнях управління.

Розвиток сучасних технологій та швидкі темпи змін у суспільстві вимагають постійного удосконалення інструментів, які використовуються для аналізу та управління інформацією. Один з ключових напрямків в цьому контексті - створення платформи, що об'єднує усі аналітичні документи для використання органами державної влади та бізнес-структурами. Це не просто спрощує доступ до інформації, а й створює потужний інструмент для прийняття обґрунтованих рішень та розвитку стратегій. Розглянемо детальніше, як саме цей шлях розвитку може сприяти покращенню ефективності та доступності аналітичної інформації.

Створення платформи усіх аналітичних документів для використання органами державної влади та бізнес-структурами - це комплексний процес, що передбачає ряд важливих етапів. По-перше, потрібно розробити єдиний інформаційно-аналітичний портал, який об'єднає всі аналітичні дані та документи. Цей портал має бути зручним та доступним для користувачів, незалежно від їхнього статусу чи потреб. Далі, важливо стандартизувати формати та представлення даних на платформі. Це допоможе забезпечити їхню сумісність та обмін між різними користувачами. Також необхідно розробити різноманітні функції, що враховують потреби різних користувачів. Наприклад, органи державної влади можуть потребувати доступу до конфіденційних даних, тоді як бізнес-структури шукають інформацію для стратегічного аналізу. Необхідно зазначити, що безпека даних - ще один важливий аспект. Захист від несанкціонованого доступу та зламів, а також шифрування даних - це основні складові безпеки. По завершенню усіх етапів ми отримуємо готову до інтеграції з іншими інформаційними системами платформу, що використовуються в органах державного управління та бізнесі. Це дозволить здійснювати обмін даними та підвищить ефективність роботи.

Впровадження платформи, яка об'єднує усі аналітичні документи для використання органами державної влади та бізнес-структурами, виявиться ключовим кроком у забезпеченні доступності, ефективності та прозорості управління. Цей шлях розвитку дозволить оптимізувати процес аналізу даних,

сприяти прийняттю обґрунтованих рішень та забезпечити більш ефективне використання ресурсів. Платформа стане потужним інструментом для розвитку стратегій та впровадження інноваційних підходів у державному управлінні та бізнесі. Загалом, вона сприятиме підвищенню якості прийнятих рішень та зміцненню довіри до діяльності державних та комерційних організацій.

Створення більше публічних заходів для популяризації матеріалів СІАЗ є важливим кроком у напрямку забезпечення прозорості, відкритості та доступності аналітичної інформації. У світлі сучасних викликів та змін у суспільстві, забезпечення широкого доступу до результатів аналізу та досліджень стає важливою передумовою для прийняття обґрунтованих рішень у сфері управління. Організація публічних заходів дозволяє не лише представити аналітичні матеріали широкій аудиторії, але й сприяє активному обміну думками та залученню громадськості до процесу аналізу та обговорення ключових питань. Далі розглянемо детальніше, як саме організація публічних заходів може сприяти популяризації аналітичних матеріалів СІАЗ та забезпечити ефективне використання цієї інформації в управлінні.

Організація конференцій та семінарів є важливим елементом взаємодії між урядовими органами, експертами та громадськістю у сфері аналізу та управління. Ці заходи надають можливість не лише презентувати результати аналізу, а й взяти участь у відкритій дискусії та обміні думками. Вони створюють платформу для активної взаємодії та сприяють формуванню спільних стратегій та рішень. Організація виставок та презентацій є ефективним способом привернути увагу громадськості та ЗМІ до аналітичних матеріалів та звітів. Це дозволяє широкій аудиторії ознайомитися з результатами досліджень та оцінити їх значення для суспільства. Організація тематичних вебінарів та онлайн-дискусій стає все більш популярним способом залучення аудиторії з різних місць та обговорення актуальних питань. Це сприяє швидкому обміну інформацією та ідеями між учасниками, а також

розширює доступ до аналітичної інформації. Публікація відеоматеріалів та інфографіки є ефективним способом візуалізації складної інформації та робить її більш зрозумілою для широкої аудиторії. Це сприяє підвищенню зацікавленості та розумінню ключових аспектів аналізу. Залучення ЗМІ та громадських організацій є важливим кроком для розповсюдження інформації про аналітичні матеріали та зацікавлення громадськості у ключових питаннях. Співпраця з цими сторонами допомагає розширити аудиторію та підвищити свідомість про важливість аналітики в управлінні.

Організація конференцій, семінарів, виставок, вебінарів та інших публічних заходів є важливими інструментами для популяризації та розповсюдження аналітичних матеріалів СІАЗ. Ці заходи створюють можливість для взаємодії між урядовими органами, експертами, громадськістю та ЗМІ, сприяючи обміну досвідом, ідеями та кращими практиками. Вони роблять аналітичну інформацію більш доступною та зрозумілою для широкої аудиторії, що сприяє підвищенню її значення та використанню в управлінні. Такий підхід сприяє підвищенню рівня взаєморозуміння між всіма зацікавленими сторонами, що, в свою чергу, сприяє формуванню ефективних стратегій та прийняттю обґрунтованих рішень у сфері державного управління.

У міжнародному співробітництві в галузі інформаційних технологій найважливішим аспектом є активна участь України в реалізації міжнародних проектів, спрямованих на створення умов для входження в глобальні інформаційні системи, забезпечення національних інтересів під час реалізації цих проектів та реалізацію стратегічних цілей України. зовнішня політика.

У своїй діяльності органи державної влади (Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Адміністрація Президента України) повинні взаємодіяти між собою, а також налагоджувати комунікацію із зовнішніми суб'єктами (територіальними органами державної влади та відомствами України), асоціації, товариства та компанії). З метою висвітлення діяльності органів державної влади їх інформаційні служби використовують різноманітні

методи підготовки та поширення інформації (створюють інформаційно-аналітичні документи, здійснюють інформаційно-аналітичну роботу):

- видання та розповсюдження різних видів інформації, таких як бюлетені, пресрелізи, огляди, збірники інформації тощо;
- організація прес-конференцій, брифінгів, інтерв'ю з керівниками державних органів для представників ЗМІ в Україні та за кордоном;
- підготовка та проведення теле- та радіопередач;
- забезпечення публікацій керівників та інших відповідальних працівників державних органів у ЗМІ;
- створення архівів інформації про діяльність державних органів;
- відповіді на запити, звернення, пропозиції та скарги громадян [12].

Під час обробки та аналізу інформації, інформаційно-аналітичні структури виступають посередниками між зібраною, обробленою та проаналізованою інформацією та безпосередніми користувачами – органами державної влади, співробітниками міністерств і відомств та іншими владними структурами. Це передбачає надання нормативно-правової допомоги у створенні та підтримці інформаційно-аналітичної системи органів державної влади та місцевого самоврядування, а також координацію її створення та модернізації. Крім того, це передбачає створення цілісної системи національних інформаційних ресурсів, захист прав інтелектуальної власності, забезпечення інформаційної безпеки всіх учасників інформаційних процесів держави, здійснення заходів щодо захисту інтелектуальних ресурсів, залучення аутсорсингових центрів для виконання міжвідомчих завдань, створення сприятливих умов для просування використання програмних засобів для аналізу інформації, сприяння використанню Інтернету та розвитку «електронної демократії», а також підтримка підготовки наукових та інженерних фахівців для розробки та експлуатації інформаційних та аналітичних систем.

Таким чином, використання документів СІАЗ комерційними установами в сучасному світі стає все більш актуальною та необхідною

практикою. В умовах постійних змін в економічному середовищі та конкурентної боротьби на ринку, підприємства шукають найефективніші та обґрунтовані стратегії для досягнення успіху. Документи СІАЗ, які містять аналіз, прогнози, оцінки ризиків та рекомендації, стають надійним інструментом для прийняття обґрунтованих управлінських рішень в умовах невизначеності та змін. Вступ до використання таких документів відкриває нові можливості для розвитку бізнесу та забезпечення стійкого зростання прибутковості. Ці аналітичні матеріали можуть допомогти підприємствам приймати обґрунтовані рішення щодо стратегічного планування, маркетингових кампаній, ціноутворення та інших аспектів управління. Використання таких матеріалів дозволяє компаніям краще реагувати на зміни ринку та забезпечувати свою конкурентоспроможність. Тому використання аналітичних матеріалів СІАЗ при НБУВ може стати важливим інструментом успішного розвитку та зростання бізнес-організацій.

Отже, проаналізувавши основні шляхи подальшого розвитку аналітичних документів СІАЗ органів державної влади, важливо зазначити, що впровадження шляхів розвитку аналітичних документів СІАЗ має вирішальне значення для підвищення ефективності державного управління. Важливими документами СІАЗ є звіти та аналітичні матеріали, що містять розрахунки, оцінки ризиків, прогнози розвитку та ефективності політик і програм. Ці документи забезпечують інформаційну базу для прийняття обґрунтованих рішень на різних рівнях державного управління. Розширення видового складу аналітичних документів, створення інтерактивних інструментів та організація публічних заходів сприяють підвищенню доступності та використання цієї інформації. Такий підхід сприяє підвищенню ефективності управління, забезпечуючи стале розвиток суспільства.

ВИСНОВКИ

Отже, при виконанні кваліфікаційної роботи, було з'ясовано, що аналітична діяльність – складний процес систематичного аналізу інформації, що включає в себе збір, систематизацію, аналіз та інтерпретацію інформації з метою прийняття обґрунтованих та ефективних рішень. Ефективне використання аналітичної діяльності сприяє підвищенню ефективності управління, розвитку бізнесу та науки, а також сприяє вдосконаленню процесів у будь – якій сфері діяльності.

З'ясовано, що аналітична діяльність займає надзвичайно важливе місце у забезпеченні ефективного державного управління. Вона дозволяє уряду аналізувати складні ситуації, виявляти проблеми та тенденції, а також приймати обґрунтовані рішення на основі даних. Аналітична діяльність допомагає в управлінні ресурсами, плануванні стратегій розвитку та вдосконаленні законодавства. Її використання сприяє підвищенню ефективності державного управління, що в свою чергу сприяє стабільності та сталого розвитку суспільства.

З'ясовано, що СІАЗ є основним інструментом для організації та забезпечення аналітичної діяльності в різних сферах. Вона надає можливості збору, обробці, аналізу та візуалізації великого обсягу даних з метою отримання цінної інформації для прийняття рішень. Організаційні та функціональні можливості СІАЗ повинні відповідати сучасним стандартам і вимогам державного управління, адаптуватися до нових викликів та технологічних можливостей. Організаційні можливості СІАЗ включають у себе створення інтегрованих баз даних, розробку аналітичних звітів та панелей управління, а також автоматизацію процесів збору та обробки інформації. Функціональні можливості СІАЗ дозволяють використовувати різноманітні методи аналізу даних, включаючи статистичні методи, машинне навчання та штучний інтелект. Отже, така система забезпечує організації можливість

оперативно реагувати на зміни в навколишньому середовищі та ефективно вирішувати завдання управління.

З'ясовано основні напрями подальшого розвитку СІАЗ, такі як розширення видового складу аналітичних документів, створення єдиної платформи для їх використання та організація публічних заходів для популяризації матеріалів, відображають тенденцію до постійного вдосконалення цієї галузі. Розширення видового складу аналітичних документів дозволить користувачам отримувати більш повну та різноманітну інформацію для прийняття рішень. Створення єдиної платформи спростило б доступ до цих документів і забезпечило їх більшу доступність та ефективне використання. Організація публічних заходів допоможе популяризувати та розповсюджувати матеріали СІАЗ, що сприятиме збільшенню свідомості та зацікавленості користувачів у використанні аналітичних ресурсів. Такий комплексний підхід до розвитку аналітичної діяльності в СІАЗ забезпечить більшу доступність, зручність та ефективність управління інформацією, що сприятиме подальшому розвитку цієї галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Законодавчі та нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996. Поточна редакція 01.01.2020. База даних «Законодавство України». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 14.05.2024).
2. Закон України "Про інформацію" від 02.10.1992. №2657-ХІІ. Поточна редакція 31.03.2023. База даних «Законодавство України». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 15.05.2024).
3. Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 23.12.1993. № 3792-ХІІ. Втрата чинності 01.01.2023. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення: 15.05.2024).
4. Закон України "Про державну таємницю" від 21 січня 1994 року № 3855-ХІІ. Поточна редакція станом на 01.01.2022. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (дата звернення: 15.05.2024).
5. Закон України "Про захист персональних даних" від 1 червня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 24.05.2024).
6. Закон України "Про доступ до публічної інформації" від 13 січня 2011 р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 24.05.2024).
7. Закон України "Про бібліотеки та бібліотечну справу" від 07 липня 2011 року № 3540-VI. Поточна редакція станом на 01.01.2023. База даних

- «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3540-17> (дата звернення: 15.05.2024).
8. Закон України "Про Концепцію національної програми інформатизації" від 07 березня 2019 року № 2687-VIII. Поточна редакція станом на 01.01.2024. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2687-19> (дата звернення: 15.05.2024).
9. Закон України «Про медіа» від 13 грудня 2022 року № 2849-IX. Поточна редакція станом на 11.02.2024. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> (дата звернення: 15.05.2024).

Офіційні сайти/портали підприємств, установ, організацій та їхні офіційні сторінки/блоги у соціальних мережах

10. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: *Офіційний вебсайт*. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 18.05.2024).
11. СІАЗ Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади. *Офіційна сторінка в соціальній мережі «Фейсбук»*. URL: <https://www.facebook.com/siazua?ref=hl> (дата звернення: 18.05.2024).

Наукові, довідкові, навчальні видання

12. Аулін О. Специфіка бібліотечно-інформаційної діяльності під час воєнного конфлікту. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 64. С. 43–54. URL: <https://doi.org/10.15407/nr.64.043> (дата звернення: 15.05.2024).
13. Афонін Е.А., Чепуренко Я.О. Інформаційне та аналітичне забезпечення прийняття державно-управлінських рішень: організаційні аспекти.

Матеріали Круглого столу «Теорія і практика державного управління в умовах реформ». К.: НАДУ, 2018. С.94-103.

14. Божук Л., Курченко Т. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*, (December 22, 2023; Boston, USA), 73–76. <https://doi.org/10.36074/logos-22.12.2023.018> (дата звернення: 15.05.2024).
15. Бойко Н. В. Інформаційно-аналітична діяльність органів місцевого самоврядування – важлива складова процесу прийняття управлінських рішень. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 1. С. 65-71.
16. Вагонова О. Г., Горпинич О. В., Чернобаєв В. В. Організація діяльності органів державної влади : навч. посіб. Дніпро : НТУ «ДП», 2019. 77 с.
17. Варенко В. М. Аналітика: сучасні тенденції та виклики. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2019. № 1. С. 118-123.
18. Варенко В. М. Основи аналітики : навч. посібник К. : Ліра К, 2022. 248 с.
19. Вировий С. І. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. *Модернізація системи державного управління: теорія та практика : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (11 квітня 2014 р.)* : у 2 ч. Ч. 1. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2014. С. 201-206.
20. Вовк Н. Інформаційно-аналітичні документи: сфера використання та класифікація. *Вісник Книжкової палати*. 2016. № 4. С. 47-49.
21. Ганцюк Т. Д. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів публічної влади в Україні: джерелознавчий аналіз дискурсного поля. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1287> (дата звернення: 15.05.2024).

22. Горовий В. М. Стратегічні комунікації в науково-інформаційному процесі сучасності. *Вісн. Нац. акад. наук України*. 2021. Вип. 3. С. 3–9.
23. Желай О. Діяльність аналітичних та дослідницьких структур провідних бібліотек світу в кризові періоди: CIA3, CPR, RLRB та інші. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 64. С. 120–139. [URL:https://doi.org/10.15407/np.64.12](https://doi.org/10.15407/np.64.12) (дата звернення: 15.05.2024).
24. Мандзюк О. А. Інформаційно-аналітичні служби, центри аналітичних досліджень як суб'єкти аналітичної діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2018. № 48. Т. 1. С. 164–170.
25. Мандзюк О. А. Місце аналітики в сучасних інтелектуальних технологіях. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2017. № 46. С. 165–170.
26. Мандзюк О. А. Поняття та зміст аналітичної діяльності. *Інформаційне право*. 2017. № 10. С. 171–176.
27. Мандзюк О. А. Цілі і завдання аналітичної діяльності у сфері інформаційних відносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 1. С. 110–113.
28. Палій С. В. Особливості та перспективи діяльності сучасних медичних інформаційно-аналітичних центрів в Україні. *Діяльність бібліотек у забезпеченні вивчення і популяризації історико-культурної спадщини регіонів: історія, сьогодення, перспективи* : зб. матеріалів Всеукр. наук.- практ. конф., м. Київ, 4 листоп. 2021 р. Київ, 2021. С. 125–128.
29. Палій С. В. Перспективні напрями розвитку діяльності інформаційно-аналітичних центрів в контексті прийняття ефективних управлінських рішень. *European scientific congress : Proceedings of IV International scientific and practical conference, Madrid, Spain, May 15–17, 2023, Madrid, 2023*. P. 331–335.

30. Палій С. В. Сучасні тенденції розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення у контексті прийняття ефективних управлінських рішень: (на прикладі органів державної влади України). *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2022. № 10. С. 166–174.
31. Пальчук В. Роль сучасних бібліотек як соціокомунікаційних інституцій в умовах реформи з децентралізації влади. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2018. Вип. 49. С. 107—122.
32. Присяжна Л. В. Роль бібліотечно-інформаційних продуктів у задоволенні потреб органів державної влади в інформації (на прикладі НБУВ). *Матеріали 6-ої міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства»*, 10-11 верес. 2015 р., Львів. – Режим доступу: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/148431> (дата звернення: 15.05.2024).
33. Рудь І. Оптимізація діяльності інформаційно-аналітичних відділів бібліотек. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2014. Вип. 39. С. 363-372.
34. Рябенко Л.М. Аналітичне забезпечення розробки і реалізації управлінських стратегічних рішень. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. С. 1400—1407.
35. Саричев Ю. О. Інформаційно-аналітичне забезпечення як вид інформаційного забезпечення в системі державного управління. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. Серія : Державне управління. 2017. № 3. С. 120-126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2017_3_19 (дата звернення: 15.05.2024).
36. Сербін О., Ярошенко Т. Інформаційно-аналітичні центри університетів та бібліотек: виклики часу. *Український інформаційний простір*, 2022. №2(10). С. 293–312.

37. Сорока Р. С. Суть інформаційно-аналітичної діяльності та її роль у формуванні ефективної системи економічної безпеки суб'єктів підприємництва. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/154806539.pdf> (дата звернення: 15.05.2024).
38. Таран Є. І. Співвідношення понять «державне управління», «публічне управління», «публічне адміністрування» та публічне управління у трансформаційних процесах України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2015. №6. <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=865> (дата звернення: 15.05.2024).
39. Управління сталим розвитком : підручник. Київ : Каравела, 2018. 538 с.
40. Чуприна Л. Роль бібліотек у підвищенні соціальної значущості інформаційних обмінів у соціальних медіа. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2018. Вип. 50. С. 65-78.
41. Чепуренко Я. О. Інформаційне моделювання, як метод аналізу об'єкта публічного управління. *Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері: навч. посіб.* К.: НАДУ, 2018. С.154-162.
42. Шаповалова Д. О., Федотова О. О. Діяльність інформаційно-аналітичних служб органів державної влади України з підготовки аналітичних матеріалів. *Інформація та соціум*. 2023. Листопад, С. 57–60.

ДОДАТКИ
ДОДАТОК А
КЛАСИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО – АНАЛІТИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

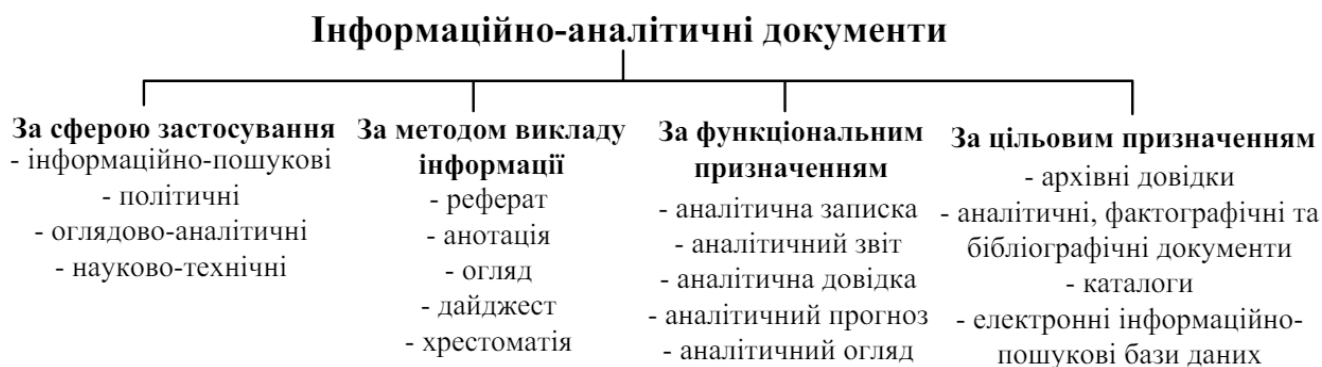

Рисунок 1 – Інформаційно-аналітичні документи [37].

ДОДАТОК Б
ФУНКЦІЇ СІАЗ У НБУВ

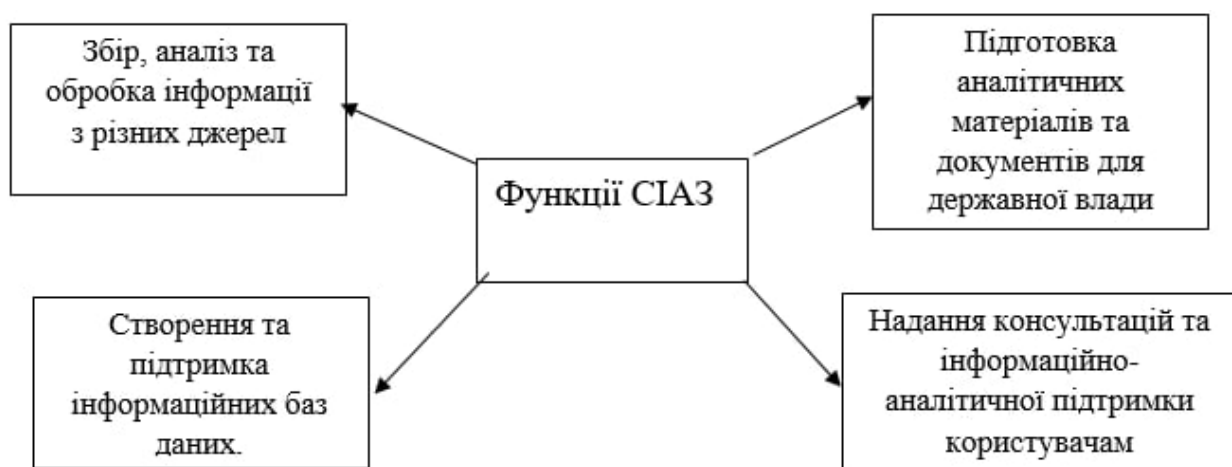

Рисунок 1 – Функції СІАЗ

Примітка: розроблено автором.

ДОДАТОК В
СТРУКТУРА СІАЗ

Рисунок 1 – Структура СІАЗ

Примітка: розроблено автором.